

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Az Európai Versenyhálózat modell engedékenységi programot fogadott el

Az EU tagállamok versenyhatóságainak vezetői 2006. szeptember 29-én jóváhagyták az Európai Versenyhálózat Engedékenységi Munkacsoportja által kidolgozott modell engedékenységi programot.

Az Európai Versenyhálózatot (ECN - European Competition Network) az Európai Bizottság Verseny Főigazgatósága és a 25 tagállam versenyhatóságai alkotják. Az ECN a közösségi versenyszabályok modernizációs reformja során jött létre azzal a céllal, hogy az EK-Szerződés antitröszt szabályainak alkalmazásával kapcsolatos szakmai és együttműködési fórumot jelentsen az európai versenyhatóságok számára.

Az engedékenységi programok azokat a feltételeket határozzák meg, amelyek teljesülése esetén a kartellben részt vevő, a kartell versenyhatóságok részére történő feltárását tevékenyen elősegítő vállalkozások mentesülhetnek az egyébként kiszabásra kerülő bírság egésze, vagy annak egy része alól. Jelenleg az Európai Bizottság és 19 tagállami versenyhatóság működtet engedékenységi programot. Mivel az engedékenység intézménye a kartellek feltárásának sikeres és hatékony eszköze, valamennyi európai versenyhatóság érdekelt abban, hogy az engedékenységi programok továbbra is vonzó lehetőséget kínáljanak a kartellezést feltárni kívánó vállalkozások számára. E megfontolás vezetett az ECN modell engedékenységi programjának kidolgozásához.

A modell program jelentősen leegyszerűsíti a háromnál több tagállamot érintő kartellek esetén az engedékenységi kérelmek párhuzamos, több hatósághoz történő benyújtását, illetve az engedékenységgel kapcsolatos olyan alapvető anyagi és eljárási szabályokat határoz meg, amelyekről az ECN tagjai úgy gondolják, hogy hosszabb távon közös minimumot jelenthetnek minden európai engedékenységi program számára. A most elfogadott modell program így az első lépést jelentheti az európai szintű, egységesített engedékenységi politika kialakítása felé.

A modell program kidolgozása 2005 szeptemberében kezdődött meg alapvetően azzal a céllal, hogy megkönnyítse az ECN-en belül az engedékenységi kérelmek párhuzamos benyújtásának lehetőségét. A párhuzamos kérelmezés előmozdítása azért mutatkozott lényegesnek, mivel az ECN versenyhatóságai nem ismerik el a másik hatóságnak az engedékenység kérdésében hozott döntését, így az engedékenységért folyamodó vállalkozás számára alapvető fontosságú, hogy egy esetleges ügyelosztás esetére

valamennyi érintett versenyhatóságnál egy időben biztosíthassa maga számára az engedékenységi kérelem benyújtásával járó előnyöket. A 2004 májusa óta eltelt időszak tapasztalatai azt mutatták, hogy a párhuzamos kérelmezés lehetőségét nagyban megnehezítik a különböző versenyhatóságok engedékenységi programjainak anyagi és eljárási jogi jellegű eltérései, illetve az, hogy a gyakorlatban nehéz valamennyi érintett versenyhatóság számára, egy időben teljes, a bírságelengedés feltételeinek megfelelő engedékenységi kérelmet elkészíteni. A modell program ezekre a problémákra próbál választ adni.

A modell program – alapvetően az Európai Bizottság engedékenységi közleményéből kiindulva – rögzíti azokat az anyagi és eljárási szabályokat, amelyeket valamennyi ECN-tag a leghatékonyabbnak tart az engedékenység terén. Így a modell program többek között szabályozza a bírságelengedési és bírságcsökkentési kérelem benyújtásának feltételeit, részletesen meghatározva azt, hogy milyen típusú dokumentumokat kell a vállalkozásnak rendelkezésre bocsátania ahhoz, hogy eredményes legyen a kérelme. A program azt is részletesen meghatározza, hogy a kartellezés feltárásán és az azt alátámasztó bizonyítékok benyújtásán kívül milyen kötelezettségeknek kell eleget tenniük a kérelmező vállalkozásoknak a bírságelengedés és bírságcsökkentés megtartásához. Kiemelendő, hogy az új szabályok – a magyar engedékenységi programhoz hasonlóan – nemcsak a bírságelengedésért, hanem a bírságcsökkentésért folyamodó vállalkozás számára is kötelezővé teszik a hatósággal való együttműködést. Szintén újdonság a kartellezésben való részvétel beszüntetésének rugalmasabb szabályozása, illetve az, hogy a modell program egyértelműen és világosan rögzíti, hogy bizonyos kötelezettségek – így kartellezés alapjául szolgáló bizonyítékok megsemmisítésének tilalma, valamint a kérelem benyújtásának más kartell-tagok számára történő felfedésének tilalma – már a kérelem benyújtása előtt is fennállnak.

A modell program meghatározza az engedékenységi kérelmek kezelésével kapcsolatos alapvető eljárási szabályokat. Az eljárási jellegű rendelkezések közül három újdonság érdemel kiemelést:

- A modell program európai szinten bevezeti az ún. marker-rendszert. Ennek lényege, hogy az a vállalkozás, amely teljes bírságelengedési kérelmet kíván benyújtani, a kartellre vonatkozó minimális információk megadásával ún. markert (az elengedést/mérséklést igénylők rangsorában elfoglalt helyzetét jelző visszaigazolást) kap, amely bizonyos időre megőrzi a kérelmezőnek a sorban elfoglalt helyét, és lehetővé teszi számára, hogy összeszedje a teljes engedékenységi kérelem benyújtásához szükséges bizonyítékokat. A marker-rendszer bevezetésével tehát lehetősége nyílik a vállalkozásnak arra, hogy minimális információk benyújtásával több versenyhatóságnál egyszerre biztosítsa az engedékenység terén az elsőségét, és időt kapjon a teljes kérelem benyújtására.

- A vállalkozásoknak lehetőségük nyílik arra, hogy ún. tömörített kérelmet nyújtsanak be azokban az esetekben, amikor az Európai Bizottság tekinthető az eljárás lefolytatására legjobb helyzetben lévő hatóságnak. Ilyenkor a bírság alóli teljes mentességért folyamodó vállalkozásnak az Európai Bizottsághoz teljes kérelmet kell benyújtania, ha pedig a többi érintett versenyhatóságnál is biztosítani kívánja mentességét, azokhoz lehetősége van tömörített kérelmet benyújtani. A tömörített kérelem csak a kartellel kapcsolatos alapvető információkat tartalmazza, így elkészítése kevésbé munka- és időigényes, mint egy teljes kérelemé. A tömörített kérelem bevezetésével lehetővé válik majd a vállalkozások számára, hogy a gyakorlatban is lehetővé váljon a valamennyi érintett hatóságnál való egyidejű kérelmezés lehetősége. A tömörített kérelem további előnye, hogy amennyiben a tömörített kérelmet befogadó tagállami versenyhatóság nem jár el az ügyben, az főszebály szerint nem fogja kötelezni a kérelmezőt a tömörített kérelem teljes kérelemmé való kiegészítésére. Attól függően, hogy a versenyhatóságok hogyan oldják majd meg saját engedékenységi programjaik modell-programhoz való közelítését, valószínűleg sok helyütt lehetőség nyílik majd arra, hogy a tömörített kérelem benyújtása egyben markerként is funkcionáljon.
- A legtöbb európai versenyhatóságnál eddig is lehetőség volt arra, hogy a vállalkozás engedékenységi kérelmét szóban nyújtsa be. A modell program ezt a lehetőséget általánosítja, mivel az a célja, hogy minden hatóság lehetővé tegye a szóbeli kérelmezés lehetőségét.

A modell program horizontális kartellekre vonatkozik, így nem terjed ki az erőfölénnyel való visszaélésre, a vertikális megállapodásokra és a horizontális, nem kartell-jellegű megállapodásokra. A program célja a tagállamok közötti kereskedelmet érintő kartellek engedékenységi feltételeinek összehangolása, így nem vonatkozik az olyan megállapodásokra, amelyek tisztán a nemzeti jog alapján elbírálандók.

A modell-program célja az, hogy a versenyhatóságok rövid távon ahhoz igazítsák saját engedékenységi programjaikat, így közelítve az egységesebb európai engedékenységi politika kialakulásához. Az ECN-tagok vállalták, hogy engedékenységi politikájukat a modell programnak megfelelően felülvizsgálják, majd a harmonizáció eredményeit 2008-ban összegzik. Maga a program is rögzíti azonban, hogy bár minden ECN-tag a programban leírt megoldásokat tartja a leghatékonyabbnak és legkívánatosabbnak, a tagállami jogszabályok nem feltétlenül teszik majd lehetővé minden tagállami versenyhatóság számára minden tekintetben az elfogadott szabályokhoz való teljes igazodást. Kiemelendő az is, hogy a modell program csupán közös minimum-szabályokat tartalmaz, így a versenyhatóságok a leírtaknál kedvezőbb rendelkezéseket is bevezethetnek saját engedékenységi programjaik körében.

Végezetül fontos megemlíteni, hogy a modell program csupán harmonizációs célzatú dokumentum, az jogi kötőerővel nem bír, így a versenyhatóságok előtt folyamatban lévő eljárásokban arra közvetlenül nem lehet hivatkozni.

A modell program angol, francia és német nyelvű változata a következő honlapcímen érhető el: http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/ecn/ecn_home.html. A magyar fordítás folyamatban van.

Budapest, 2006. október 4.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal
cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.
levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036
tel: (+36-1) 472-8902

mobil: 06-30-618-6618

e-mail: Mihalovits.Andras@gvh.hu
<http://www.gvh.hu>